Pélé Yoets

Ra'hmanout - Compassion - Rèch

הרחמנות היא אחד משלשה סימנין שיש לישראל שהם גמלנים, בישנים, רחמנים. וכבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קנא ב): כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים. שנאמר (דברים יג יח): ונתן לך רחמים ורחמך. וצריך האדם שיהא בו מדעת קונו דכתיב בה (תהלים קמה ח) ורחמיו על כל מעשיו. והוא מרחם על הכלב ומשהה אכילתו במעיו, ונותן לבהמה לחמה לבני עורב אשר יקראו, וכל כך גברו רחמיו עד שנותן ארך אפים לעוברי רצונו ומיטיב להם בשעה שהם מכעיסים לפניו, וכזאת וכזאת מרחם על בריותיו עד אין חקר, ועד מקום שאין יד שכלנו מגעת, באפן שאין הפה יכולה לספר גדל רחמיו וחסדיו וחמלתו, וצריכים אנו ללכת בדרכיו. וידוע שצער בעלי חיים דאוריתא. וכתב בספר החסידים (סימן תרסט) שהמאכילים את הסוס הרבה כדי להריצו לפניו שלא לצרך חיי נפש רק לטיול, עליהם נאמר (משלי יב י) ורחמי רשעים אכזרי:

וידוע מאי דמיתי בש''ס (ב''מ כה א), שיסורי רבי על ידי מעשה באו ועל ידי מעשה הלכו. על ידי מעשה באו, דההוא עגלא דהוו מיתי לה למשחטה, אזל איעטף גרמה תחות כנפה דרבי, אמר לה: זיל, לכך נוצרת. אמרו, כיון דלא מרחם, לא לרחמו עלה (כמדמה, דההוא עגל היה בו איזו נשמה מגלגלת והיה יודע שהולך לשחט, והיה קשה עליו לסבל צער השחיטה בהיותה בגוף הבהמה, והיה מבקש מרבי שיבקש עליה רחמים לצאת מן הבהמה קדם שחיטה, ואמר לה: זיל, לכך נוצרת בתוך הבהמה לסבל צער זה וזהו תקונך, והואיל ולא רחם לבקש עליה

Voyons plus clair

Une mise en perspective des grandes thématiques de l'actualité à la lueur de l'érudition juive véritable.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

רחמים כמו שבקשה, לא רחמו עליו, ודוק:

ואם כנים אנחנו, נראה דלמחש בעי על כל בהמה חיה ועוף, שלא לומר בפניה: לך שחט בהמה זו או עוף זה, אלא כמו שאומרים קצת, לך הנח ענק על צוארה). ועל ידי מעשה הלכו, שפעם אחת היתה אמתו מכבדת הבית, מצאה בני כרכושתא, בעיא למקטלינהו, אמר לה, שבקינהו. ''ורחמיו על כל מעשיו'' כתיב. אמרו, כיון דמרחם לרחמו עלה:

ובזהר הקדוש איתא, דאפלו חויא (נחש) לא מבעי לה לבר נש למקטלה, עין שם כל הלשון. וכבר יצא עתק בקנטרסי ''אורות אילים'' עין שם. ובודאי שזהו מדת חסידות, שהרי בש''ס משמע שמתר להרגו אפלו בשבת (שבת קנא), אבל נקט מיהא פלגא, דלהכות כלבים וחתולים וכדומה, על שעשו לו שום נזק גם בלא דעת ומחמת שזהו פרנסתם, אפלו אסורא נמי איכא. וכל שכן וקל וחמר שראוי לרחם על הבריות אשר בצלם אלהים נבראו. אחינו בני ישראל, שכלנו בני איש אחד כאיש אחד כגוף אחד. ואפלו איש שהרע עמו ועשה עמו שלא כהגן, אל כפעלו ישלם גמולו ולא יקם ולא יטר, אלא ירחם עליו ויעזרהו בכל הבא מידו, ובמדה שאדם מודד, מודדין לו (מגילה יב ב סוטה ח, ב):

אמנם במדת הרחמנות צריך פלס ומאזני משפט לשקל בשקל הקדש, במקום שיש שנים וכדי לרחם על האחד צריך להיות אכזרי על האחר, איזהו דרך ישרה שיבר לו האדם, הדרך הישר והטוב על פי התורה ועל פי הישר, כגון אם לוה ומלוה באים לפניך, אם רואה שיש ללוה יכלת לשלם במעות או במטלטלין, או אפלו ממלבושיו היקרים וכלי ביתו, כסף וזהב ומרגליות וכדומה ואינו רוצה לשלם, ראוי להיות אכזרי על הלוה ולרחם על המלוה, ולכף את הלוה בערכאות של גויים ובחרמות ובכל אפן שיוכלו, עד שישלם את חובו. אבל אם רואים שהלוה

Voyons plus clair

Une mise en perspective des grandes thématiques de l'actualité à la lueur de l'érudition juive véritable.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

מתהלך בתמו וחותר ומשתדל לשלם את חובו מעט מעט, ויש תקוה שיוכל לשלם את חובו בפרקמטיא מעט מעט, ואם יכפוהו לשלם הכל יחד, ישבר או יאבד את אמונתו, ראוי לרחם עליו ולהרויח לו זמן על ידי שיבטיח במשכון או בערב או בשבועה שישלם את חובו בזמן שקבעו לו. ולעולם צריך להיות רחמן על העשוק ואכזרי על העושק ולהציל העשוק מיד עושקו:

וצריך להיות אכזרי על עוברי התורה ולשבר מלתעותיהם, כי טוב לרחם על כבוד קונו ולהקים דגל התורה. וכן יהיה אכזרי על בניו ובני ביתו כעורב, ועל גופו לסגפו, כי טוב לרחם על נשמתו ועל יוצר נשמתו. וכן יהייה אכזרי על עצמו לשבר תאותו ולמשך ידו מכל דבר רע ולקים כל דבר טוב, כי טוב לחוס על עצמו שתתענג בדשן נפשו ולא תשפט בשפטים רעים, ורבים מכאובים לרשע. והעקר לחוס על כבוד קדשא בריך הוא, שישמח השם במעשיו עושי רצונו. (והנה האהבה היא בכלל הרחמים ועין מה שכתבתי לעיל בערך "אהבה" בסיעתא דשמיא):

Voyons plus clair

Une mise en perspective des grandes thématiques de l'actualité à la lueur de l'érudition juive véritable.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions